

15 december 2024 – derde advent

**'DE KOMST VAN CHRISTUS EN DE REINIGING
VAN DE WERELD'**

Maleachi 2, vers 17 t/m Maleachi 3, vers 6

Maleachi 2, 17 t/m 3, vers 6 zijn heel bijzondere woorden. Allereest: deze woorden zijn precies uitgekomen. Alleen al wat dat betreft is de Bijbel een wonderlijk boek: Maleachi moest in de 5^e eeuw voor Christus namens God dingen vertellen... en zo'n 450 jaar later gebeurde het! Maar ook nog iets anders vind ik heel bijzonder aan wat wij zojuist hebben gelezen: wat Maleachi over God en Gods betrokkenheid op Zijn mensen vertelt kan ons in onze tijd volgens mij heel erg kan helpen om God en wereld wat bij elkaar te houden. Want ik weet niet hoe u en jij het ervaren: maar voor mijn gevoel staan 'God' en 'wereld', of: 'wat wij in de kerk geloven' en 'wat wij in de week beleven' soms best wel erg op een afstand van elkaar. Waar is God nu precies in deze wereld van alledag, in onze samenleving? Wat merk je van Hem? Nou, u zult op deze vraag vanmorgen niet een volledig dichtgetimmerd antwoord krijgen, maar wat Maleachi hierover zegt, kan volgens mij wel heel erg helpend zijn. Vandaar: wat een bijzondere woorden die wij hebben gelezen. We gaan er eens naar kijken.

Eerst dat wat ik zojuist noemde: dat 'God' en 'wereld', dat 'het dagelijks leven' en 'je geloof' soms zo heel erg ver van elkaar kunnen afstaan, dat God soms zo heel erg ver weg kan zijn voor je gevoel, of misschien heel abstract (vaag) voor je beleving..., nu, daar begon onze Bijbellesing mee. Even heel technisch: het boek Maleachi is opgebouwd uit een aantal disputaties, uit een aantal discussies in monoloogvorm. Maleachi geeft eerst een stelling. Vervolgens zegt hij 'maar jullie vragen hierover...' en dan citeert hij zijn volksgenoten, of legt hij hen woorden in de mond. Vervolgens reageert hij daar weer op: 'nou, ik bedoel dat'.... En dan komt vervolgens meestal wat God hierover heeft te zeggen.

Nu de stelling waar Maleachi vandaag mee begint (2,17) is: 'jullie vermoeien de Heere met jullie woorden'. Jullie vallen met je gepraat God gewoon lastig. Dan de vraag van zijn volksgenoten: 'waarmee vermoeien wij Hem?' En dan de reactie van Maleachi: 'doordat jullie zeggen 'iedereen die kwaad doet, is in de ogen van de HEERE goed. Hij is hun genegen. En: waar is de God van het oordeel?' Met andere woorden: God lijkt het helemaal niet erg te vinden wat er allemaal gebeurt. Hij lijkt corrupte mensen of andere slechte mensen gewoon ruim baan te geven. En daar komen wij aan met ons goeie gedrag..., het haalt geen moer uit wat je in deze wereld doet!' ... Herkenbaar hè wat het volk volgens Maleachi zegt? Hebben wij het hier in de kerk over God, over liefde, hoop, over Gods hulp en nabijheid... en morgen kom je weer in een wereld, waarin alles loopt zoals het loopt,... en alles gewoon doorgaat zonder God..., ziekte, onrecht, lijden, dood, oorlog lijken vrij spel te hebben... en de grote machthebbers gaan gewoon door..., talloze mensen zijn hiervan de dupe, wat een lijden... en het gewoon allemaal gewoon door... en God kijkt toe... of is God er eigenlijk wel ...? ' Nou, of Maleachi's volksgeno-

ten het zo precies hebben gezegd en bedoeld, weet ik niet, maar ik kan wel wat met hen meevoelen, u niet?

Maar dan volgt wat God hierop antwoordt... Wat zegt God? *Ik kom. Ik kom eraan.* God laat het Maleachi net iets anders zeggen (3,1): *Zie, Ik zend Mijn engel, die voor Mij de weg bereiden zal. Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent, de Engel van het verbond, in Wie u uw vreugde vindt. Zie, Hij komt, zegt de HEERE van de legermachten.*

Even deze tekst wat uitleggen: God zal naar Zijn tempel komen, zo moet Maleachi zeggen. God zal tot de mensen komen, die daar op Hem wachten, tot Hem bidden en Hem offeren. Ja, het zal een Koninklijke intocht zijn: er zal eerst een bode eropuit gestuurd worden. Een dienstbode. Een lakei. *Zie, Ik zend Mijn engel (engel = bode), die voor Mij de weg bereiden zal. Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent* (= die Heer, waar jullie zo op aan het wachten zijn.) En dan volgt nog iets lastigs: die Heer wordt ook de 'Engel van het verbond' genoemd. *Zie, Ik zend Mijn engel, die voor Mij de weg bereiden zal. Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent, de Engel van het verbond, in Wie u uw vreugde vindt.* Is die Engel van het verbond nu God Zelf? Of is dat een mens, zoals die engel (die bode) die de weg voor God bereiden zal? Als christen die het Oude Testament leest vanuit het Nieuwe Testament, zou ik zeggen: allebei. Die Engel van het verbond, dat is Jezus, God en mens. Wat in de tijd van Maleachi mogelijk nog wat mysterieus, vaag, bleef, werd met het Kerstfeest heel duidelijk, wonderlijk duidelijk: Jezus, helemaal God, werd geboren als helemaal mens. Hij is die Engel, de Bode van het verbond. Want Hij kwam het verbond met God nieuw maken. De verbinding met God herstellen. Bij de viering van het Avondmaal, vlak voor Zijn sterven, zal Jezus tegen Zijn leerlingen zeggen: 'deze beker is *het nieuwe verbond* in Mijn bloed, dat voor jullie vergoten wordt'. De Engel van het verbond, God Die tot Zijn volk komt. En Hij wordt voorafgegaan door een bode (engel) die voor Hem de weg zal bereiden. En wie is dat? Johannes de Doper. Van Johannes de Doper wordt in de Evangeliën verteld (ik citeer Markus 1, vers 2): het is zoals er geschreven staat in de profeten: 'Zie, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die voor U uit Uw weg zal gereed maken'. Maleachi's woorden zijn uitgekomen. In de komst van Jezus. In de voorbereidende werkzaamheden van Johannes de Doper.

Zie, Ik zend Mijn engel, die voor Mij de weg bereiden zal. Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent, de Engel van het verbond, in Wie u uw vreugde vindt. Nou, het is inderdaad voor de meesten heel plotseling geweest, Niemand had het zo (op deze manier) verwacht, denk ik, zoals Jezus' komst in Bethlehem heeft plaatsgevonden.

Maar dan ga ik nu een stukje verder, want Maleachi moet nog meer namens God doorgeven aan die mensen die maar niet snappen hoe het allemaal zomaar kan gaan zoals het gaat en dat God het onrecht maar gewoon allemaal door laat gaan enzovoort. Maleachi gaat verder met zijn disputatie: *Zie, Ik zend Mijn engel, die voor Mij de weg bereiden zal. Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent, de Engel van het verbond, in Wie u uw vreugde vindt. Maar... wie zal de dag van Zijn komst verdragen? Wie zal bij Zijn verschijning standhouden?*

De frustraties en twijfels waar het volk mee rondloopt en waar zij God (in de woorden van Maleachi) mee lastig vallen, komen als een boemerang naar hen terug: 'o.k., het klopt misschien dat het zo lijkt dat God de slechteriken goedgezind is en hen rustig hun gang laat gaan, maar *willen jullie wel echt dat God komt om deze wereld te oordelen?* Want: wie kan dan standhouden? Wie zou Zijn komst kunnen verdragen, als Hij komt om te oordelen en orde op zaken te stellen?' ... Die vraag zal straks in het boek Openbaring nog een keer terugkomen. Het laatste boek van het Oude Testament en het laatste boek van het Nieuwe Testament stellen dezelfde vraag: wie kan staande blijven, als God het oordeel over deze wereld uit zal spreken..., als God eindelijk recht zal brengen op deze wereld?

Nou, met deze vraag terug kijk ik toch wat anders naar al die waarom's op deze wereld. Ik heb nog steeds vragen hoor, maar ik ben toch wat voorzichtiger met mijn vragen naar God. Want je kunt zeggen: 'als er een God is, waarom worden dan nog steeds op deze wereld zoveel mensen van huis en haard verdreven?' Maar God kan mij, als Hij zal komen om te oordelen, ook vragen: 'als er zoveel mensen van huis en haard op deze wereld worden verdreven, wat heb jij voor deze mensen betekend met jouw huis en haard met die flinke WOZ-waarde? ... En je kunt God aanklagen waarom de wereld zo hard is en er zoveel polarisatie is in onze samenleving..., maar God zal u en mij bij Zijn oordeel vragen hoezeer wij verbindend heb gesproken en in hoeverre onszelf met mensen hebben verbonden die heel anders zijn of denken, dan wij. *Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent, de Engel van het verbond, in Wie u uw vreugde vindt.* Hij komt eraan! Plotseling! Maar wil je dat eigenlijk wel? Want: ... *wie zal de dag van Zijn komst verdragen? Wie zal bij Zijn verschijning standhouden?*

Maar dan moet Maleachi nog iets uitleggen en daar wil ik het nu verder over gaan hebben. Maleachi zei dus: *wie zal de dag van Zijn komst verdragen? Wie zal bij Zijn verschijning standhouden?* Want...: *Hij is als vuur van een edelsmid en als zeep van de bleker. Hij zal zitten als iemand die zilver smelt en reinigt.* Nou, om dat te begrijpen moet je even naar de oude ambachten van vroeger terug, naar hoe men vroeger zilver en goud weer liet glimmen. Daarvoor had men geen chemische middelen in flesjes, maar men hield het zilver in het vuur, waardoor alle vuiligheid wegbrandde. Zilver en goud werden gereinigd, schoongemaakt door vuur. Nu God zal komen..., Hij zal plotseling komen..., en Hij zal komen om alles als door vuur te reinigen, zo kondigde Maleachi aan. Zijn komst heeft een alles reinigende werking. Maar niet door het zilver wat op te poetsen, nee, als door vuur. Ook dat is precies zo uitgekomen. Johannes, de bode die voor de Koning was uitgezonden, riep de mensen op om zich te bekeren, om zuiver te gaan leven en het verkeerde weg te doen. Hij riep op tot reiniging. En hij kondigde daarbij de komst van de Heere Jezus aan: 'Hij Die na mij komt, is sterker dan ik; ik ben het niet waard Hem Zijn sandalen na te dragen. Hij zal u dopen met de Heilige Geest *en met vuur.*' Reiniging als door vuur. Nu dat was dus het doel van Jezus' komst, de komst van de Heer zoals Maleachi aankondigde: *Hij kwam om te reinigen met vuur.* Jezus' woorden en werk waren inderdaad een en al reinigend: het kwaad werd aan de orde gesteld, veroordeeld. Jezus heeft duidelijk gemaakt

wat de wil van de hemelse Vader is. Hij heeft het met Zijn mond gesproken en met Zijn leven laten zien. Hij heeft voor ons alles volbracht van kribbe tot kruis. Zo is in Hem Gods zuiverend oordeel over de wereld gebracht. Al het vuil kwam naar voren. De diepste motieven van mensen kwam bloot te liggen. Het kwaad in zijn meest demonische vorm werd zichtbaar. De verlorenheid van mensen kwam aan het licht, toen Jezus kwam. In Johannes 3 lezen wij: 'dit is het oordeel dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen hebben de duisternis liefgehad, meer dan het licht, want hun werken waren slecht.' Jezus is gekomen. Maar Zijn komst was niet te verdragen. Te ontdekkend. Te eerlijk en heerlijk. Hij is daarom gedood. Het licht werd gedoofd. Maar het Licht der wereld is opgestaan. Zo is God gekomen om deze wereld te zuiveren, te zuiveren als door vuur.

Kerstfeest moeten wij daarom niet al te zoet en te lieflijk maken. Het gaat niet over lichtjes, maar over vuur, reinigend vuur. Het gaat niet over een lieflijk Kindje, maar over God Die is gekomen en waarvan Maleachi zei: 'Wie zal Zijn komst kunnen verdragen?' Ja, het gaat over Gods redding, over genade, over liefde, over een nieuw begin..., maar wel door het vuur heen.

Maar misschien kan dit juist u en jou wel helpen om in deze wereld te staan... om als gelovige in de wereld van nu te staan. Met een zoet Kerstverhaal kan je niet zoveel in deze wereld. Want na twee dagen vrijheid en vrolijkheid gaan wij weer over tot de orde van de dag in deze koude wereld, waarin na 2000 jaar Kerst nog beroerd weinig is veranderd. Maar Kerst vertelt ons niet allerlei zoets, maar is het begin van de tijd van de reiniging van deze wereld. Jezus is tot ons mensen gekomen en is gekomen als iemand die zilver smelt en reinigt. Wat Maleachi moest aankondigen, is nu werkelijkheid geworden... en we zitten er nog steeds middenin..., in die tijd van reiniging als door vuur. En wat wordt er een hoop vuil zichtbaar. Hoe langer de reiniging duurt, hoe erger het lijkt te worden. Tegenwoordig gebeurt het reinigen allemaal heel clean, zijdezacht als wij dat Robijnbeertje moeten geloven..., maar zilver reinigen en wol wassen was vroeger heel wat bewerkelijker en intensiever. Het reinigen van deze wereld is geen zijdezacht gebeuren..., heel de wereld is in beroering, als in een wasmachine op volle toeren..., het lijkt steeds intensiever en, heftiger te worden.

Wij bevinden ons in de tijd van reiniging. En daarom zien wij ook voor ons gevoel niet zoveel van God misschien. Want grote kans dat wij heel andere dingen van God willen zien, dan waar God op dit moment mee bezig is. Wij willen – ik vul even in hoor – wij willen graag geborgenheid van God ervaren... en rust... en een warm gevoel..., misschien wel feestvreugde... maar mensen: we zitten midden in een reinigingsproces! Nooit heeft Jezus aan Zijn volgelingen beloofd dat zij een rustig

leven zouden krijgen, waarin zij veel met God zouden mogen genieten. Nee, elke keer, in elk Bijbelboek van het Nieuwe Testament wordt gewaarschuwd voor de strijd, voor de tegenslagen, voor de heftige tijd waar wij doorheen moeten gaan. Want *we zitten middenin een reinigingsproces... en er moet wat gezuiverd worden op deze wereld... wat zal er dan een vuil zichtbaar worden.* Plotseling zal Hij naar zijn tempel komen... - Jezus zal komen! – maar Hij is als vuur van een edelsmid, die het zilver reinigt, zo zei Maleachi... Jezus nabijheid is geen behaaglijk vuurtje, maar een reinigend vuur.

God is op dit moment met Zijn reinigingswerk bezig. En dat laat mij op een andere manier kijken naar alles wat er op deze wereld gebeurt. Niet dat ik het daardoor opeens allemaal begrijp, maar misschien wil ik inderdaad wel veel te mooie dingen van God zien en ben ik als christen veel te veel door het virus van ik-wil-genieten-en-rust-en-prettig-leven besmet. Waar is God? Nu midden in de strijd van deze wereld. Middenin al de drama's. Hij is het vuil aan het losweken, de prut naar boven halen, het diepe kwaad aan het licht brengen.

Op deze manier kijkt dr. Wim Dekker (een theoloog die jarenlang het gezicht is geweest van de IZB) ook naar wat er op dit moment in de kerk gebeurt. Ook de kerk gaat door dit reinigend oordeel van God heen. Het is dramatisch als je hoort hoeveel mensen elk jaar de kerk verlaten. Je ziet ook in Maarssen dat het steeds nijpender wordt. Je kunt daar heel ontmoedigd van worden, somber, van alle zorgen in de kerk, of misschien gaan twifelen. Wim Dekker heeft dat zelf ook zo echt ervaren, toen hij jaren geleden predikant was in Loenen aan de Vecht en met jongere gemeenteleden sprak die het geloof niets meer zei. Maar... misschien is God op dit moment wel bezig met Zijn reiniging. Misschien is dit wel het oordeel – zo stelt Wim Dekker - dat God aan het voltrekken is. Zoals ook Petrus schrijft in zijn eerste brief: 'het oordeel begint bij het huis van God.' Nee, dat maakt mij dan niet gelijk vrolijk en blij als ik zie dat de kerk krimpt en ik mensen zie afhaken: 'o, gelukkig, het is alleen maar een reinigingsproces, waar maken wij ons zorgen over?' Dat niet. En ik wil al helemaal niet beweren dat mensen die afhaken dus het vuil zijn en dat de mensen die nog in de kerk zitten het zuivere zilver zijn. Nee. Maar om op deze manier naar de kerk en de zorgen van dit moment te kijken als een reinigingsproces, als een oordeel van God..., dat geeft mij wel moed: God is nog steeds met Zijn kerk bezig, want als God de kerk aan het reinigen is en door het oordeel laat gaan, dan heeft Hij blijkbaar nog een doel met Zijn kerk en is Hij daar blijkbaar niet van af te brengen. God is met Zijn kerk... en ook met Zijn wereld bezig... reinigend bezig..., dwars door het oordeel heen.

En wat vraagt dat dan van u en mij? Nou, ten eerste dat wij ons bekeren van al onze onzuiverheid. Beking, daartoe riep Johannes de Doper, de bode, de engel die de weg moest bereiden, op. En Jezus Zelf ook. En Maleachi trouwens ook. ... Gods reinigingswerk vraagt ook van ons als kerk beking en schuldbelijdenis. Vanwege onze kerkelijke verdeeldheid. Vanwege ons menen de-waarheid-in-pacht-te-hebben. Vanwege ons buitensluiten van mensen. Vanwege het niet de weg van Christus gaan in nederigheid en dienstbaarheid.

Beking, reiniging, maar ook – en dat vond ik zo prachtig beschreven door Wim Dekker – heel dicht bij Jezus blijven. Ik geef even een wat uitgebreid citaat uit het boek

van Dekker. Omdat hij in deze situatie van de kerk Gods oordeel en Gods reinigende betrokkenheid meent te zien, schrijft Dekker: *voor mezelf is dat meer en meer gaan betekenen dat ik de situatie van afbraak ... onder ogen kan zien. Doordat ik de geloofsafval meer ben gaan zien in het licht van het kruis, ben ik ... dichter bij de Gekruisigde gekomen. Dat is voor mij een levenswerkelijkheid. Ik sta bij zijn kruis, vandaag, en voel zijn pijn over onze verwerping van God en zijn evangelie. En ik zie hoe Hij volhardt tot het einde. Hij werd verworpen en wordt vandaag nog verworpen. Vaak zonder dat mensen het zelf beseffen. De mensen bij het kruis wisten ook niet wat ze deden en daarom werd er ook nog voor hen gebeden en werd hun vergiffenis geschonken. Als ik verdriet heb over de verwerping, sta ik dicht bij Christus die daar nog veel meer verdriet over heeft gekend en kent.*

Deze tijd van reiniging, nu de HEERE is gekomen en zal komen, vraagt om heel dicht bij de Heere Jezus blijven. Dicht bij Zijn kruis te blijven staan. Om daar onze eigen schuld te belijden. Maar deze tijd van reiniging vraagt van ons om met Jezus te willen lijden aan deze wereld. Met Christus de pijn te voelen van de kerkverlating en de geloofsafval. Te bidden, zoals Hij aan het kruis voor deze wereld bad. Samen met Jezus bidden voor deze wereld: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'. Hoe belangrijk is het om plaatsvervangend voorbede te doen, als de wereld niet meer weet tot wie zij moet bidden.

Deze tijd van reiniging vraagt om echt heel dicht bij Jezus te blijven. Om op Hem te zien en om bereid te zijn om met Hem te lijden, te sterven aan jezelf. Om Jezus te volgen in je leven en jezelf te geven voor deze ongenadige wereld en onbarmhartige mensen. Zo dicht bij Jezus blijven, bij de Gekruisigde..., in je binnenkamer biddend voor de wereld..., maar ook als christen beschikbaar op de werkvloer.... of zegenend aanwezig gewoon in je familie. Zo dicht bij Jezus te blijven, dat is de enige weg om door deze tijd van reiniging heen te komen. Het is de weg van kruis naar opstanding. Van lijden tot heerlijkheid. Van reiniging tot straks mogen stralen als het kostbaar zilver, als het zuiverste goud.

Want... vergeet niet bij alle heftige woorden die er nu over deze tijd van reiniging zijn gesproken waarvoor de Heere

Jezus met Kerstfeest is gekomen: die reiniging met vuur is, omdat God wil dat wij zullen stralen. Dat wij voor Hem zullen stralen. Dat wij zullen mogen schitteren en stralen als Hij straks komt in al Zijn pracht en heerlijkheid. Dan zal er geen vlekje of plekje onze vreugde meer bederven, zo zuiver, zo stralend mooi.